

Datum
2022-04-20Diarienummer
MH-2021-323-26

Bilaga 4. Handlingsplan för Kemikalieplan för Trelleborgs kommun 2022–2030

Handlingsplan för Kemikalieplanen

Denna Handlingsplan ska beskriva genomförandet av Kemikalieplanen för Trelleborgs kommun 2022–2030.

I Kemikalieplan för Trelleborgs kommun ska ingå förslag till inriktningsmål, effektmål och åtgärder som anknyter till nationella miljökvalitetsmålet Giftfri miljö, Trelleborgs kommuns Miljömålsprogram 2021–2030, mål 1, 3, 4, 7 och 8, Trelleborgs kommuns Hållbarhetspolicy samt de Globala miljömålen.

Miljömålsprogrammet är styrdokument till Kemikalieplanen, som ingår som åtgärdsförslag 7.1 i Miljömålsprogrammet. Kemikalieplanen kommer att ha kopplingar till antagna planer, program och styrdokument som redan finns på de olika förvaltningarna och verksamheterna. Handlingsplanen innehåller syfte, mål, målgrupp, arbetssätt och organisation samt tidsplan för arbetet. Kemikalieplanen med Handlingsplan ska remitteras, kommuniceras, förankras och implementeras i kommunen. Som modell och inspiration finns Miljösamverkan Skånes Modell för kommunala kemikalieplaner 2017. I modellen finns förslag på bland annat arbetssätt och organisation samt ett åtgärds paket.

Syftet med Kemikalieplan för Trelleborgs kommun

Syftet med Kemikalieplanen är att minska människors och miljöns exponering för farliga kemiska ämnen samt att höja kompetensen och medvetenheten kring kemikaliefrågorna hos förvaltningarna och de kommunala bolagen i Trelleborgs kommun. Syftet med Kemikalieplanen är att samla, systematisera och presentera arbetet med kemikaliefrågor i Trelleborgs kommun. Kemikalieplanen ska också lyfta fram prioriteringar samt bidra till att förebygga risker och framtida kostnader orsakade av felaktiga produktval. Syftet med denna Handlingsplan är att systematisera arbetet med Kemikalieplanen.

Kemikalieplanen har följande inriktningsmål.

1. Exponeringen av människor och miljön för farliga kemiska ämnen i kemiska produkter och varor i Trelleborgs kommun ska minska.
2. Den totala mängden farliga ämnen ska minska.
3. Förvaltningarnas, kommunala bolagens och allmänhetens kunskap om kemikalier och dess skadeverkningar ska öka.
4. Tillsynen över inventering och utfasning av farliga kemiska produkter och varor i kommunala verksamheter och bolag ska öka.
5. Samverkan mellan förvaltningarna och kommunala bolagen ska öka.
6. Samverkan mellan Trelleborgs kommun och andra aktörer i kommunen ska öka.

Till varje inriktningsmål hör ett antal effektmål, till varje effektmål hör ett antal åtgärder.

Målgrupp

Alla medborgare i Trelleborgs kommun är målgrupp för Kemikalieplanen. För att alla medborgare i Trelleborgs kommun ska få uppleva en minskad exponering för farliga kemiska ämnen och produkter, ska en arbetsorganisation startas upp bestående av förvaltningar och kommunala bolag i Trelleborgs kommun. Arbetsorganisationen består av en styrgrupp, en ledningsgrupp samt en arbetsgrupp, och ska arbeta för en minskad exponering av farliga kemiska ämnen och produkter i Trelleborgs kommun.

Uppföljning

Uppföljning av Kemikalieplanen ska ske via Samhällsbyggnadsnämndens sammanställning av förvaltningarnas och de kommunala bolagens årliga rapportering till Kommunfullmäktige.

En kommunal databas för kemiska ämnen, kemiska produkter och varor innehållande farliga ämnen som underlag till utfasning ska bygga upp. Förvaltningarna och bolagen ska upprätta kemikalieförteckningar, med uppgifter om utfasningsämnen, riskminskningsämnen eller ämnen på kandidatförteckningen. Förvaltningarna och bolagen ska också upprätta utfasningsplaner eller handlingsplaner för utbyte för dessa ämnen.

Uppföljning ska ske årligen av att antalet utfasningsämnen, riskminskningsämnen eller ämnen på kandidatförteckningar minskar över tid från utgångsläget år 2023 till år 2030, enligt förvaltningarnas och bolagens genomförbara mål. Verksamheterna och förvaltningarna ska också kunna visa att de har kunskap om och följer miljöbalken, Reach- och CLP-förordningarna. Samhällsbyggnadsförvaltningen utövar tillsyn enligt miljöbalken över att detta sker.

Arbetssätt och organisation

Arbetssätt

Denna Handlingsplan tar fram arbetssätt och organisation för Kemikalieplan för Trelleborgs kommun. Kemikalieplanen ska bidra till ett strukturerat och systematiskt arbetssätt för arbetet med kemikaliefrågor enligt det nationella miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö, Trelleborgs kommuns Miljömålsprogram 2021–2030, mål 1, 3,4, 7 och 8, Trelleborgs kommuns Hållbarhetspolicy och de Globala miljömålen. Arbetet med Kemikalieplanen beskriver bakgrund, syfte, arbetssätt, organisation samt åtgärder som leder fram till målen.

Denna Handlingsplan beskriver hur framtagandet av Kemikalieplanen utförs, vilka resurser som krävs, vem som ansvarar för arbetet, vilka prioriteringar som ska göras, under vilken tid som aktiviteterna ska pågå och hur arbetet ska följas upp. Förslag till Kemikalieplanen ska via Samhällsbyggnadsnämndens beslut remitteras till samtliga nämnder och kommunala bolag, vid behov revideras, skickas till och antas av Kommunfullmäktige. Kemikalieplanen ska följas upp årligen och

resultatet redovisas till Kommunfullmäktige och analyseras. Analysen ligger till grund för utveckling av planen, mot ständigt större bidrag till måluppfyllnad.

Kemikaliefrågorna är komplicerade. Ny kunskap kommer fram och fler faror identifieras hela tiden. Behovet av samordning och stöd till verksamheterna är stort.

Organisation

Kemikalieplanens organisation ska bestå av en styrgrupp, en ledningsgrupp och en arbetsgrupp.

Styrgruppen, ledningsgruppen, arbetsgruppen

Styrgruppen

Styrgruppen består av Kommunstyrelsens arbetsutskott, KSAU.

Styrgruppen ska:

- Delta i framtagandet av Kemikalieplanen via remiss och vara vägledande i arbetet.
- Styrgruppsmedlemmarna ska delta i styrgruppsmöten.

Ledningsgruppen

Ledningsgruppen består av:

Samhällsbyggnadsförvaltningen	Miljöchef, miljöinspektörer
Kommunledningsförvaltningen	Tillväxtchef, enhetschefer eller tjänstepersoner för Enheterna för Hållbar Utveckling, Kommunikation, Upphandling, Mark och exploatering samt Digital utveckling
Tekniska serviceförvaltningen	Teknisk servicechef, enhetschefer eller tjänstepersoner för Stadsmiljöavdelningen, IT-avdelningen, VA- och avfallsavdelningen Internservice (lokalvård mm) Fastighetsavdelningen
Bildningsförvaltningen	Förvaltningschef, enhetschefer eller tjänstepersoner
Kultur- och fritidsförvaltningen	Förvaltningschef, enhetschefer eller tjänstepersoner

Socialförvaltningen	Förvaltningschef, avdelningschefer eller tjänstepersoner inom vård och omsorg, funktionsstöd och individ- och familjeomsorg mm.
Kommunala bolag:	Trelleborgs Rådhus AB, AB Visit Trelleborg, AB TrelleborgsHem, Trelleborgs Hamn AB, Trelleborgs Energi AB, Trelleborgs Elnät AB, Östersjöterminalen AB, Trelleborgs Fastighets AB, Fastighets AB Skarpskytten AB

Intresseföreningar i kommunen

Ledningsgruppen ska:

- Ledas av miljöchefen och delegerade tjänstepersoner.
- Samla kompetens och ta fram underlag inom kemikalieområdet från olika verksamheter inom kommunorganisationen.
- Bidra till att utveckla Kemikalieplanen tillsammans med arbetsgruppen.
- Delta i framtagandet av Kemikalieplanen genom att besvara remiss på förslaget till Kemikalieplan samt presentera uppskattningar av kostnader och samhällsliga vinster för varje inriktningsmål och åtgärdsområde enligt bilaga 3. Åtgärder i Kemikalieplan för Trelleborgs kommun 2022–2030.
- Bistå arbetsgruppen med att uppfölja Kemikalieplanen i förvaltningarna och kommunala bolagen genom att inkomma med årliga rapporteringar.
- Bistå arbetsgruppen i arbetet med att analysera resultatet av uppföljningen.
- Föreslå insatser där det kan behövas.
- Representanterna i ledningsgruppen ansvarar för omvärldsbevakning kring kemikalier kopplat till sin funktion inom kommunorganisationen.
- Ska träffas minst två gånger per år.
- Ha kontakt med och bjuda in till dialog med övriga förvaltningar och de kommunala bolagen såsom Trelleborgs Rådhus AB, AB Visit Trelleborg, AB Trelleborgshem, Trelleborgs Hamn AB, Trelleborgs Energi AB, Trelleborgs Elnät AB, Östersjöterminalen AB, Trelleborgs Fastighets AB, Fastighets AB Skarpskytten AB samt intresseföreningar i kommunen.

Arbetsgruppen

Arbetsgruppen består av:

Samhällsbyggnadsförvaltningen	Miljöchef och miljöinspektörer
Kommunledningsförvaltningen	Tillväxtchef, enhetschef eller tjänsteperson på Hållbar utvecklingsenheten

Arbetsgruppen ska:

- Samhällsbyggnadsförvaltningen tar fram förslag till Kemikalieplan med förslag på åtgärder. Samhällsbyggnadsnämnden ska sända förslag till Kemikalieplan på remiss till samtliga nämnder och kommunala bolag.
- Samhällsbyggnadsförvaltningen ska genomarbeta och revidera Kemikalieplanen och Handlingsplanen efter remissförfarandet. Samhällsbyggnadsnämnden sänder reviderat förslag till Kemikalieplan till Kommunfullmäktige för antagande.
- Samordna arbetet med Kemikalieplanen enligt Handlingsplanen med förvaltningarna och de kommunala bolagen via fysiska eller digitala möten eller mejl.
- Ta fram underlag inom kemikalieområdet.
- Leda och koordinera kunskaphöjande insatser för förvaltningarna och bolagen.
- Sammankalla ledningsgruppen och styrgruppen samt vid möten ca två ggr per år diskutera arbetet avseende åtgärderna enligt Kemikalieplanen.
- Lämna förslag på ändringar i Kemikalieplanen avseende åtgärdspaketet.
- Se till att Kemikalieplanen följs upp årligen genom rapporteringar från förvaltningarna och de kommunala bolagen.
- Samordna årliga uppföljningen av utfört arbete via årlig rapportering från nämnderna och kommunala bolagen, analysera resultat av uppföljningen och göra mindre revideringar vid sammanställningen av rapporteringarna. Samhällsbyggnadsförvaltningen sammanställer nämndernas och kommunala bolagens rapporteringar till Samhällsbyggnadsnämndens, som sänder sammanställningen till Kommunfullmäktige, som godtar rapporteringen. Rapporteringen sänds även över till ledningsgruppen, nämnderna och de kommunala bolagen.

Kommunfullmäktige***Kommunfullmäktige ska:***

- Anta Kemikalieplan för Trelleborgs kommun med Handlingsplan.
- Besluta om större ändringar i Kemikalieplanen.
- Besluta om att budget för genomförande hanteras i budgetberedningen årligen.
- Besluta att Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att följa upp Handlingsplanen och årligen rapportera arbetet till Kommunfullmäktige i samband med årsredovisningen.
- Godta den årliga uppföljningen/rapporteringen.

Tidsplan

Arbetet med att ta fram Kemikalieplan för Trelleborgs kommun ska följa följande tidsplan.

November 2021

Samhällsbyggnadsförvaltningen ska upprätta ett förslag till Kemikalieplan för Trelleborgs kommun med förslag till åtgärder och sända till Samhällsbyggnadsnämnden.

24 november 2021

Samhällsbyggnadsnämndens presidiummöte.

7 december 2021

Samhällsbyggnadsnämnden föreslås besluta att sända Kemikalieplanen och Handlingsplanen på remiss till samtliga nämnder och kommunala bolag. Remissvar ska sändas till Samhällsbyggnadsnämnden senast den 31 mars 2022.

31 mars 2022

Remissvaren ska ha kommit in till Samhällsbyggnadsnämnden.

April 2022

Remissvar från samtliga nämnder och kommunala bolag sammanställs och revideras av Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Maj 2022

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att sända den reviderade Kemikalieplanen med Handlingsplanen för antagande av Kommunfullmäktige.

Hösten 2022

Kemikalieplanen antas av Kommunfullmäktige.

Därefter löpande arbete.

Kommunikationsplan

Kommunledningsförvaltningen har tillgång till kommunikatörer, som kan ta fram kommunikationsplan med aktivitetsplan för den Kemikalieplanen. Den Kemikalieplanen behöver kommuniceras de olika förvaltningarna och kommunala bolagen samt allmänheten genom Trelleborgs hemsida och via sociala medier. Kommunikatörerna kan säkerställa att alla förvaltningar och kommunala bolag som ingår i ledningsgruppen har tillgång till Handlingsplanen, Kemikalieplanen och övrig information som behövs för att aktivt delta i ledningsgruppen. Innehållet i kommunikationsinsatserna kommer från och drivs genom miljöavdelningen. Kommunikationsenheten bearbetar och publicerar i kanaler enligt aktivitetsplanen.

Kommunikationen ska ge kemikaliefrågorna tyngd i det kommunala miljömålsarbetet, upplysa om hälso- och miljöproblem kopplade till kemiska ämnen och presentera verktyg för hållbara beteenden.

Kommunikation kan lyfta fram kemikaliefrågan som en viktig miljöfråga där alla kommuninvånare har ett ansvar och möjlighet att göra skillnad genom olika aktiviteter. Kommunikationen ska leda fram till hållbara beteenden och kommunens arbete ska visas upp. Kunskapsnivån om kemikaliers koppling till hälso- och miljöproblem ska öka.

Exempel på aktiviteter kan vara att:

- Kommunikationsenheten bistår med kommunikationsinsatser.
- Kommuninvånarna bjuds in till allmän information om kemikalier och hållbara beteenden
- Information till föräldrar om att minska barns exponering för farliga kemiska ämnen.
- Information till allmänheten om insamling av överblivna läkemedel.
- Information till allmänheten om mikroplaster enligt ”Handlingsplan för att minska spridningen av mikroplaster och annat mikroskräp i Trelleborgs kommun.”

Resurser

Resurser som ska avsättas i arbetet med Kemikalieplanen är arbetstid för dem som ingår i arbetsgruppen och ledningsgruppen. Förvaltningarna och de kommunala bolagen som deltar i ledningsgruppen ska presentera uppskattningar av kostnader och samhällliga vinster för varje inriktningsmål och åtgärdsområde enligt bilaga 3. Åtgärder i Kemikalieplan för Trelleborgs kommun 2022–2030, i samband med remissförfarandet.

Kommunfullmäktige ska besluta om att budget för genomförande hanteras i budgetberedningen årligen.

Revidering av Kemikalieplanen

Revidering av den Kemikalieplanen ska ske minst en gång per mandatperiod.

Mikael Norén
Miljöchef

Lilian Flygare Ivarsson
Miljöinspektör